

дає підстави для кваліфікації дій суб'єкта за статтями інших розділів Особливої частини КК України.

Мотиви і мета руйнування або пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів можуть бути різними і на кваліфікацію дій винного за ст. 277 КК України не впливають. Якщо винний вчинив зруйнування або пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів з метою ослаблення держави, то за наявності інших обов'язкових ознак складу, його дії можуть бути кваліфіковані як диверсія за ст. 113 КК України.

Злочин, передбачений ч. 1 ст. 277 КК України, у цілому має визнаватися умисним, якщо руйнування або пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів було умисним. Якщо пошкодження було необережним, то злочин у цілому може вважатися необережним. При вчиненні дій, спрямованих на приведення зазначених предметів у непридатний для експлуатації стан, злочин має визнаватися умисним.

Література

1. Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №№ 25-26. – Ст. 131.

2. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>. – Заголовок з екрану.

УДК 343(043.2)

Беспаль О. Л., асистент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ФІЗИЧНЕ НАСИЛЬСТВО»

Відповідно до статті 37 Конвенції ООН про права дитини держави-учасниці забезпечують, щоб жодна дитина не піддавалась катуванням та іншим жорстоким, нелюдським або принижуючим гідність видам поведінки чи покарання [1]. Україна ратифікувала дану Конвенцію в 1991 році, зобов'язавшись вживати всіх необхідних заходів з метою захисту дітей від всіх форм насильства (в тому числі й від фізичного).

Насильство в сім'ї щодо дітей є гострою проблемою в Україні. Застосування фізичного насильства до дітей є одним із найпоширеніших проявів сімейного насильства. Тому вкрай важливо мати чітке визначення даного виду насильства.

З метою вдосконалення чинного законодавства щодо запобігання сімейному насильству Верховною Радою України 7 грудня 2017 року був прийнятий Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» № 2229-VIII (далі – Закон від 07.12.2017 р.). В статті 1 даного

Закону від 07.12.2017 р. наведено визначення «фізичне насильство – це форма домашнього насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру» [2].

Дане визначення фізичного насильства не позбавлене певних неточностей та дискусійних питань, зокрема:

1) чи доцільно перераховувати способи вчинення даного виду насильства (ляпаси, стусани, штовхання, щипання тощо), оскільки надати вичерпний перелік таких способів неможливо. Наприклад, поза увагою вже залишився такий спосіб вчинення фізичного насильства, як вибивання або смикання за волосся, яке не тягне за собою заподіяння тілесних ушкоджень, проте спричиняє фізичний біль;

2) у визначенні містяться назви окремих статей КК України (залишення в небезпеці (ст. 135), ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані (ст. 136), незаконне позбавлення волі (ст. 146)), що передбачають наслідки у виді спричинення смерті особи або інші тяжкі наслідки. Разом з цим переліком статей у визначенні окремо перераховуються наслідки, до яких може призвести фізичне насильство: заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, заподіяння смерті. Виникає питання: навіщо окремо перераховувати наслідки, якщо вони вже передбачені у вищевказаних злочинах?

3) що необхідно розуміти під «вчиненням інших правопорушень насильницького характеру»? В Особливій частині КК України передбачено багато злочинів, які носять «насильницький характер», тож виникає питання, які з них можна вважати фізичним насильством, як одного з різновидів сімейного насильства?

Позитивним слід відмітити, що визначення «фізичного насильства», яке наведене в Законі від 07.12.2017 р. охоплює не лише дію, а й бездіяльність. На відміну від попереднього Закону України «Про попередження насильства в сім'ї» № 2789-III від 15.11.2001 р. [3] (далі – Закон від 15.11.2001 р.), який передбачав вчинення фізичного насильства лише шляхом активних дій. Дана проблема нами вже обговорювалась в попередніх публікаціях [4, с. 149].

Отже, можна зробити висновок, що спроба вдосконалити чинне законодавство в частині запобігання насильству в сім'ї є позитивною ініціативою, однак нові дефініції не позбавлені недоліків та неточностей, що може спричинити ряд проблем як в теорії, так і на практиці, тому постає необхідність вдосконалення чинного законодавства із вищевказаних питань.

Література

1. Конвенція ООН про права дитини від 20 листопада 1989 р.: ратифікована Постановою ВР № 789-XII від 27.02.1991 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_021
2. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України 7 грудня 2017 р. № 2229-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2229-19/page>
3. Про попередження насильства в сім'ї: Закон України 15 листопада 2001 р. № 2789-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2789-14>
4. Беспаль О. Л. Злочини, учинені у сфері сімейних відносин: особливості окремих понять / О. Л. Беспаль // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. – 2015. – № 1. – С. 146-154.

УДК 343(043.2)

Борейко Г. Д., к.ю.н.,
заступник прокурора Львівської області, м. Львів, Україна

ПСИХОЛОГІЧНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОКУРОРОМ ПРЕДСТАВНИЦТВА ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВИ В СУДІ

Будь-який вид діяльності людини характеризується психологією поведінки і її участі в ній. Не виключенням є й професійна діяльність прокурора при здійсненні представництва інтересів держави в суді.

Найважливішою особливістю, яка задає виражену психологічну специфіку діяльності прокурора є її жорстка правова регламентація. Основні завдання, цілі та напрямки роботи прокурора визначаються функціями органів прокуратури, передбачені у Конституції та Законі України «Про прокуратуру».

З метою ефективного виконання прокурором представництва інтересів держави в суді важливо дослідити, поряд із юридичними, і основні психологічні моменти професійної діяльності прокурора у цьому напрямку.

Так, здійснення представництва інтересів держави в суді визначено однією із функцій прокуратури, передбаченої ст.131-1 Конституції України.

У ст. 23 Закону України «Про прокуратуру» зазначено, що прокурор здійснює представництво в суді законних інтересів держави у разі порушення або загрози порушення інтересів держави, якщо захист цих інтересів не здійснює або неналежним чином здійснює орган державної влади, орган місцевого самоврядування чи інший суб'єкт владних повноважень, до компетенції якого віднесені відповідні повноваження, а